

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETE

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960
Fél évre 480
Negyed évre 240
Havonta 80

Hirdetések díjszabás szeri

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 30 banival több

Az aradi magyarság vegyen példát Gyergyótól

Barabás Béla a nagygyűlés tanulságairól és az aradi tagozat kötelességeiről. — Legyen vége a személyi harcoknak

(Saját tudósítónktól.) A gyergyószentmiklósi nagygyűlés kioperálta a kisebbségi magyarság lelkéből a „morbidus hungaricumot”, ezt a jellegzetesen magyar betegséget, amelynek széthúzás, pártoskodás a neve. Ezen a történelmi fontosságú nagygyűlésen elismült minden ellentét és a megbékülés nagyszerű érzésével olvadtak egymásba a lelkek. És ennek a jelentős történelmi ténynek feltétlenül éreztetnie kell a hatását Aradon is, ahol eddig egészen jelentéktelen személyi ügyek miatt történtek széthúzások, viszálykodások.

Barabás Béla dr.

szenátor, a Magyar Párt aradi tagozatának elnöke ezt a gondolatmenetet fejtette ki munkatársunk előtt, akinek a következőket mondotta:

Szereljének le az aradi elégedetlenek is.

— A gyergyói nagygyűlés hatásának egész Erdélyben, így tehát Aradon is éreztetnie kell hatását. Ami ott nagyban nyilatkozott meg, nálunk kicsiben kell, hogy mutakozzék. Ha voltak elégedetlenkedők — de ezek, mint mondták, mindkét kezükben a békét tartják — most itt van az alkalom az együttes munkához, annál is inkább, mert hiszen Aradon benne vannak az intézőbizottságban mindazok, akik kifogásolták a párt eddigi szervezési munkáját.

— Az aradi tagozat megszervezésére eddig lényegileg nem is volt olyan égető szükség. Mert hiszen az aradi és aradmegyei tagozat még ha formailag nem is volt megszervezve, a kamarai és szenátori választások idején olyan dicső példáját adta a tökéletes együttműködésnek, hogy bátran mondhatjuk: 98 százalékban teljesítette kötelességét. Ennél különb szervezést, teljesebb összetartást nem várhat, de nem is igényelhet senki.

A szervezéshez pénz kell.

— A szervezésnél sokkal fontosabb és leglényegesebb az anyagi kérdés. Igen, ezen a téren egyáltalán nem vagyunk megszervezve és anyagi eszközeink teljesen hiányoznak. Minden ilyen nagyszabású megmozduláshoz elsősorban is pénzre van szükség. Sajnos, de be kell ismernem, hogy — elismerés a tiszteletreméltó kivételnek — a mi magyarjaink nagyon szűkmarkuaknak mutatkoztak ak-

kor, amikor anyagi áldozatokról volt szó. Eddig az aradi tagozat arra volt kényszerítve, hogy egyesek nagylelkű áldozatkészségét vegye igénybe. Ez a forrás azonban már szinte kimerült. Éppen ezért, aki még nem tagja a pártnak, lépjen be a tagozatba és ezzel rója le a maga szerény adóját, ha azt akarja, hogy fáradozásainknak és törekvéseinknek eredménye is legyen.

A régi szervezeti szabályzat marad érvényben.

(Cluj—Kolozsvár, október 12.) Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnöke, Deák Gyula dr. főtitkár és még több delegátus tegnap este hazaérkeztek a gyergyószentmiklósi nagygyűlésről. Ma

délelőtt az elnök és a főtitkár megjelentek a Magyar Párt helyiségekben, ahol nagy és lelkes ovációval fogadták a párt újonnan megválasztott vezetőit. Munkatársunk kérdést intézett a Magyar Párt vezetőihez, milyen impresziókat váltott ki belőlük a nagygyűlés.

Várady Aurél dr. kijelentette, hogy a gyűlés teljesen megnyugtató és felemelő volt. Elmondotta, hogy az új szervezeti szabályzatot már a legközelebbi elnöki tanácsülésen tárgyalás alá veszik s rövidesen sor kerül ennek a szabályzatnak a technikai kidolgozására is. Ebben a pillanatban — mondotta Várady dr. — még a régi szabályzat van érvényben és egészen a jövő évi közgyűlésig érvényben is fog maradni.

Jorga új pártot alakít.

Rezignáltan veszi tudomásul a fuzió létrejöttét.

(Bucuresti, október 12.) A fuzió létrejötte — eltekintve a liberálisok berzenkedésétől — kétségkívül Jorga Miklósra érintette a legérzékenyebben. A fuzió-ellenes Jorga vereségével kinos helyzetbe került s hogy most megmenthesse reputációját, akarva-nemakarva kénytelen levonni a szituáció konzekvenciáit. A Cuvântul mai számában már mint a nemzetipárttól távol álló, elidegenedett ember tesz észrevételeket a kongresszus eredményeiről és kihangsúlyozott apátiával veszi tudomásul, hogy megtörtént az, aminek nem lett volna szabad megtörténnie s amit megakadályozni neki sem mint politikusnak, sem mint hazafinak nem sikerült. Bejelenti, hogy a helyzetének kényszerűsége folytán visszatér eredeti tervéhez és

új pártot alakít, de előre kijelenti, szó sem lehet arról, hogy pártjával a kormányt támogatná.

A Neamul Romanesc mai rendkívüli számában Jorga felhívás is intéz a román néphez, amelyben bejelenti, hogy rövidesen új pártot alakít. Ebben a felhívásban Jorga történelmi visszaillesztést vet a román pártok háború előtti működésére és aprólékos következtetéssel oda lyukad ki, hogy egyedül csak egy új, Jorga-párt felelne meg a mai román nép politikai mentalitásának. A felhívásban Jorga a választási törvény és az oktatási rendszer megváltoztatását, a kereskedelem és ipar hatóságosabb támogatását követeli, de egyszermind mindezeket be is igéri arra az esetre, ha alakítandó pártjával hatalomra kerül.

Újjáépítik az aradi telefonközpontot.

Az ország legrosszabb apparátusa az aradi. — Az új költségvetésben első helyre került az aradi központ renoválása.

(Saját tudósítónktól.) Bucurestiből Aradra érkező híradás szerint a jövő évi költségvetésben szerepel az Aradon létesítendő új telefonközpont is. Az aradi telefonközpont felállítására, mint a jelentés mondja, negyven millió lejt irányzott elő a költségvetés. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Bulzán Avram aradi postafőnököt, aki az új telefonközpont építésének hírére a következőket jelentette ki:

— Magánuton, de teljesen megbízható helyről már értesültem arról, hogy az aradi telefonközpont építése első helyen szerepel a

jövő évi költségvetésben. Az ország összes régi és rossz telefonközpontját újjáépítik a jövő esztendőben és az illetékes tényezők meggyőződtek arról, hogy az aradi telefonközpont a legrosszabb az egész országban. Ez az oka annak, hogy a költségvetésben első helyen az aradi központ építését irányozták elő. Utána Cluj (Kolozsvár), Oradea-Mare (Nagyvárad) és a többi városok következnek. Véleményem szerint körülbelül husz millió lejből teljesen modern központot lehetne létesíteni Aradon Legutóbb, amikor a szakemberek megvizsgálták az aradi

központot, meggyőződtek arról, hogy különösen az előfizetői szempontjából tűrhetetlen állapotok uralkodnak. De meggyőződtek a szakemberek arról is, hogy a rossz központ mérhetetlen károkat okoz az államnak. Elsősorban nagy összegeket emészt fel az állandó javítása, másodsorban pedig, ha jó volna az aradi központ, úgy a telefonelőfizetők száma megsokszorozódott volna. Jelenleg az a helyzet, hogy még a régi abonentek is lemondanak a telefonról. Remélem azonban, hogy ez az állapot a jövő évben megszűnik és a közönség nem bosszankodik többé a hibás kapcsolások és az idegesítő beszélgetések miatt.

Zita exkirályné balesete

A királyi család utolsó autója megrongálódott.

Lequeitióból táviratozzák: Zita exkirályné autóját ma baleseti érte, amely azonban szerencsére komolyabb bajt nem okozott. Zita a spanyol anyakirálynét látogatta meg San Sebastianban és mielőtt visszautazásakor beszállt volna az autójába, kigyulladt az autó benzintartálya. Az exkirályné közvetlenül az égő autó mellett állott, de nem sérült meg. A sofőr lélekjelenléte akadályozta meg a nagyobb katasztrófát, aki a kezét könnyebb sérüléseket szenvedett. Az autót San Sebastianban kellett hagyni és az exkirályné más autóra érkezett vissza Lequeitioba.

A kigyulladt autó az a csukott Mercedes-kocsi, amelyet annak idején Ferenc Ferdinánd részére rendeltek a szerajevói utra, de amely nem készült el idejében. Ferenc Ferdinánd halála után Károly exkirály vette át az időközben elkészült autót, amelyet azóta állandóan használt az exkirályi család. Velük volt a kocsiban Svájcban és Madeirában is. Zita-nak ezenkívül nincsen más autója. Az autó nem pusztult el teljesen és renoválás után ismét használható lesz.

Dagad a német katonai botrány

A nagykövetség tanácsa a békeszerződés megszegésének tekinti az extrónörökös fiának szereplését.

(Páris, okt. 12.) Az Intranzingent jelentése szerint a nagykövetség tanácsa november elején összeül és megvitatja azt a helyzetet, amely azáltal adódott elő, hogy a német extrónörökös fia résztvett a német Reichswehr hadgyakorlatban. Ezt a tényt a versaillesi békeszerződés megsértésének tekintik, mert a szerződés előírja, hogy a hadseregben csak tizenkét évi szolgálatra kötelezett rendes katonák szolgálhatnak. Foglalkozik a nagykövetség tanácsa egyúttal Németország leszerelésének más kérdéseivel is.

Aradváros a pótdórendszer visszaállítását kéri

Készül a jövő évi költségvetés. — Harminc százalékkal emelik a boltbérilletékeket.

(Saját tudósítónktól.) Arad kereskedőire és iparosaira nézve rendkívül fontos kérdést tárgyalt ma az aradi interimár bizottság. A bizottsági ülésen a jövő évi üzletbérilletékek került tárgyalásra. A községi illetéktörvény ugyanis megszabja azt a százalékokat, amelyet a város kivethet a kereskedőkre és iparosokra üzletbérük után. A legutóbbi összeírás óta az üzletbérek 100—150 százalékkal növekedtek és ha az új bérek után vetnék ki az illetéket, súlyos helyzetbe hoznák Arad kereskedőit és iparosait, akik a jelenlegi illetékeket is alig tudják fizetni. Ezzel az interimár bizottság is tisztában volt és mai ülésén kereste azt a módot, a mellyel enyhíteni lehetne a helyzetet.

Berzován János, a pénzügyi szolgálat vezetője kérte a bizottságot, foglalkozzon ezzel a kérdéssel és találjon módot arra, hogy új összeírást lehessen elrendelni olyképen, hogy figyelembe vegyék a gazdasági válsággal küzdő kereskedők érdekeit. Angel István dr. elnök kifejtette, hogy a pótdórendszer visszaállítása lenne a leghelyesebb, mivel a város terhei arányosabban oszlanának meg és javasolja, hogy keressenek összeköttetést a kereskedelmi és iparkamarával és a Sfatul Negustoresckel, hogy együttes memorandummal forduljanak a miniszteriumhoz a régi rendszer visszaállítása érdekében. Addig is azonban, amíg a miniszteri döntés megjön, meg kell oldani a kérdést ideiglenes módon. Megállapítandó elsősorban, hogy milyen összegre van szüksége az üzletbérilletékből a városnak. Ezután világlik majd ki, hogy új összeírás kell-e, vagy pedig a jelenlegi adóösszegeket emelik fel szükség szerint 30—40—50 százalékkal. Ha az illetéket emelni kell, ezt azért teszik, hogy Arad megmaradjon a jelenlegi szinten, ez pedig a kereskedők és iparosok érdeke is. A bizottság helyesléssel hallgatta Angel István dr. álláspontját és végül megbizta Berzován Jánost, a pénzügyi szolgálat vezetőjét, összegezze a város jövő évi szükségletét és ehhez képest tegyen javaslatot a községi illetékek emelésére vonatkozólag.

A költségvetés eddig ismert adatait tekintve, valószínű, hogy az emelés megtörténik, még pedig 30 százalékos arányban. A városnak mindenestre az illetékek kivetésénél tekintettel kell lennie a mai súlyos viszonyokra, amikor a kereskedők és iparosok idej adókat sem tudják pontosan kifizetni és amikor újabb terhek talán sok cég összeomlását idézhetik elő. A városnak célja csak a kereskedelem és ipar erősítése lehet, nem pedig az összeomlasztása. Ezek a szempontok irányítsák a város vezetését az új illetékek megállapításánál. A szép tervek megvaló

sítását hagyjuk akkorra, amikor elmúlt a súlyos krízis kereskedelmünk és iparunk felett, mert akkor keres-

Egy örült bicsérdista rémtette.

Gyilkos merényletet követett el az apja ellen és önmagát is súlyosan megsebesítette. — Beleőrült a bicsérdizmusba.

(Ujverbász, október 12.) Péntek délelőtt borzalmas esemény játszódott le Garamszeghy Dezső verbászi könyvkereskedő házában. A könyvkereskedőnek egy huszonhárom éves fia van, Garamszeghy Sándor, aki körülbelül fél évvel ezelőtt áttért a bicsérdista-életmódra és fanatikus híve lett Bicsérdy tanalnak. A gyenge idegzetű fiatalember három hónapig elszármagot az elmehaj titemet műtákozott, butorokat és poharakat tört és zuzott össze, miért beszélték a zombori kórházba, ahonnan azonban megszökött.

A szerencsétlen fiatalember egy alkalommal felmászott a csanlavéri templom tornyának a tetejére, ahonnan értelmetlen dolgokat kiáltott le a járókelőknek. Verbászban pedig egy alkalommal meztelenül ment ki a városi parkba biblijával a kezében. Eddig azonban Garamszeghy Sándor nem mutatkozott közveszélyesnek.

Péntek délelőtt a szerencsétlen fiatalember rohamot kapott, mely végzetes következményekkel járt. Garamszeghy könyvkereskedő a gyengeelméjű fiával házában udvarán dolgozott. A fiu hirtelen felkapta az udvaron heverő nagy kalapácsot, amellyel saját fejét kezdte ütni.

Az apja erre rászólt a fiura:

A rendőrség védi az aradi diákok erkölceit
A diákoknak Aradon nem szabad szórakozóhelyekre járni. — A rendőrség szigorúan ellenőrzi a mulatóhelyeket.

(Saját tudósítónktól.) Általános feltűnést keltett a magyar főváros rendőrfőkapitánysága által a napokban kiadott rendelet, amely megtiltja a diákoknak, hogy nyilvános szórakozó helyeken mutakozzanak. Az aradi rendőrprefekturát, az utóbbi időben beérkezett jelentések arra kényszerítették, hogy a mai napon hasonló rendelkezést bocsásson ki. Az aradi államrendőrség detektívvel néhány hét óta, majdnem mindennap razzlát tartanak az aradi lebulokban és az éjjeli mulatóhelyeken. Ezek a razzlák szomorú fényt vetnek az aradi középiskolai tanulók erkölcsi felfogására. A razzlákat vezető komiszárok jelentései szerint, nemcsak vendéglőkben, kávéházakban, korcsmákban akadtak mulatózó, dözsölő diákokra, hanem a legzüllöttebb lebulokban és mulatóhelyeken is.

A másik megdöbbentő körülmény, ami a rendőrséget erre a lépésre kényszeríti, az, hogy a középiskolai tanulók között elterjedt a veneriás betegség. A rendőrprefektúra ezton figyelmezteti a szülőket, hogy fejlődésben lévő gyermekeik egészségének érdekében, kövessenek el mindent, hogy diáksorban levő fiaik az éjszaká-

kedőink és iparosaink könnyebben fognak tudni hozzájárulni a város terheihöz és könnyebben fizethetnek olyan összegeket illeték gyanánt, amelyeket ma képtelenek előteremteni.

— Mit csinált Sándor? — kérdezte ijedten. A fiu válasz helyett a kalapács éles végével rettenetes ütést mért apja homlokára, aki elszédült. Az elmebeteg fiu erre mintegy husz-huszonöt ütést mért apja fejére, amit teljesen elborított a vér és eszméletlenül esett össze az udvaron. Ugyanekkor haladt el Garamszeghyék háza előtt Stentzenbach János verbászi divatárúkereskedő, ki látva a történeteket, beszaladt az udvarra, hogy Garamszeghy könyvkereskedő segítségére legyen.

Az elmebeteg fiatalember erre nekifohant Stentzenbachnak is, a ki azonban kikapta kezéből a kalapácsot és önvédelemből egy felkapott tégladarabbal többször fejbevágta a dühöngő fiatalembert.

Ekkor érkezett a helyszínre Sztankovics Boskó rendőrvezető, aki bekísérte Garamszeghy Sándort a rendőrségre. A rendőri fogdában a még mindig dühöngő fiatalember a falból egy téglát emelt ki és azzal az üzenetű ütéssel betörte a koponyáját és véresen esett össze. Dr. Popovics községi orvos kötözte be a szerencsétlen fiatalember sebeit, akik be szállították az ujvidéki kórházba.

A súlyosan megsebesült Garamszeghy Dezső állapota azonban olyan súlyos, hogy az orvosok nem bíznak felgyógyulásában.

A CADUM-KENOCs minden bőrdaganatot enyhít és gyógyít

Ha a végrehajtó sikkaszt...

Csak a városi pénztárnál lehet az illetékeket lefizetni.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi időben több eset fordult elő, amikor a város adózó polgársága a városi végrehajtónak fizette ki adóját és a végrehajtó nem számolt el a pénzzel a városi pénztárnál. Legutóbb a város egyik Toma nevű végrehajtója vett fel körülbelül 10.000 lejt a közönségtől és megszökött a pénzzel. Mivel a végrehajtó nem volt feljogosítva pénz felvételére, a becsapott polgároknak újból meg kell fizetni adójukat.

A város vezetősége ezért a közönség tudomására hozza, hogy a végrehajtóknak nem áll jogukban pénzt felvenni. Az adót csupán a város pénztáránál lehet befizetni. Ha az adózók közül valaki a végrehajtónak fizeti ki tartozását, ezt csupán saját felelősségére teheti és amennyiben a végrehajtó nem számol el a pénzzel, köteles tartozását újból kifizetni.

Kossuth-szobrot kap Amerika

Az aradi Kossuth-szobor nem vándorol az Ujvilágba. — A new-yorki kikötőben állítják fel a szobrot.

(Newyork, október 12.) Már évekkal előbb felmerült az a terv, hogy a nagy magyar szabadsághősnek, Kossuth Lajosnak Newyork kikötőjében, ott, ahol az amerikai szabadság földjére lépett, szobrot emeljenek. Ez a terv eredetileg akkor merült fel, amikor a román kormány elrendelte az aradi Kossuth-szobor lebontását. Ezt a szobrot akarták Newyorkba vinni, azonban a román kormány tiltakozott ez ellen. Bethlen István gróf úgy döntött akkor, hogy az aradi szobrot Halas főterén helyezzék el.

Az aradi szobor sorsának elődte után az amerikai magyarok Berko D. Oéza lapszerkesztővel az élükön, mozgalmat indítottak, hogy a newyorki kikötőben felállítsák Kossuth szobrát. Az eszmének sikerült megnyerni Newyork polgármesterét, aki vállalkozott arra, hogy a szoborbizottság élére áll és kifejezte azt az óhajtát, hogy a tervet mielőbb valósítsák meg.

A mozgalom szépen halad és minden biztosíték meg van arra, hogy egy éven belül Newyork kikötőjében Kossuth ércalakja hirdeti a magyar nemzet géniuszt. Magyarországon nagy örömmel fogadták a hírt és elhatározták, hogy nagyszabású zarándoklat indul Magyarországról Apponyi Albert vezetésével a leleplezési ünnepekre.

kat ne töltsék házon kívül. Egyben figyelmezteti a diákokat is, hogy akik éjszaka bármelyik nyilvános helyen talál a razzia, vagy rendőrségi alkalmazott, azonnal beviszi a rendőrségre, ahol megindul ellene a szigorú eljárás. A kávéházak, vendéglők és egyéb nyilvános helyek tulajdonosait szintén felszólítja a rendőrprefektúra, hogy diákokat, felnőtt családtagjaik kísérete nélkül semmiesetre sem szolgálják ki, sőt haladéktalanul utasítsák ki őket a helyiségből. A kik a rendelkezés ellen vétének, azok ellen büntető eljárás indul meg. A rendelkezés a mai napon életbe lépett.

— Olaszország nyugtalanodik Spalato miatt. Milanóból táviratozzák: Az olasz sajtó nagy nyugtalanossággal tárgyalja Nincsics József külügyminiszter szombaton elhangzott, Magyarországgal kapcsolatos beszédét, amelynek különösen az a része izgatja, amelyben Spalato szabad kikötő céljaira ajánlja fel Magyarországnak. Ebben az olasz 'Adria' de különösen a trieszti és a fiumei kikötők veszélyeztetését látja. A horvát lapok hangja a magyar kérdés ügyében rendkívül olaszellenes.

Hazaérkeztek Itáliából az aradi zarándokok.

Wild Endre dr. részletesen beszámol az Aradi Közlöny olvasóinak a feledhetetlen szépségű utról. Virágos fogadtatás az aradi pályaudvaron

(Saját tudósítónktól) A tegnapi mára virradó éjszakán a nemzetközi gyorsvonathoz csatolt külön kocsiiban érkeztek haza a szeptember végén Assisiba induló aradi zarándokok. Hetvenen indultak el, hogy résztvegyenek az Assisi-i szent Ferenc halálának hétszázadik évfordulója alkalmából rendezett gyönyörű és magasztos ünnepségeken, amelyek örökké felejthetetlenek lesznek számukra. A zarándokokat hazafelé is dr. Wild Endre vezette, aki a következő érdekes és színes beszámolóban mondja el olaszországi élményeit:

Az assisi-i ünnepségek.

— Assisiba október 3-án érkezünk meg, ahova akkor már különvonatokkal és az azok tiszteivel tödültek a zarándokok. A városban aranyért sem lehetett lakást kapni. Én az aradiak szállásait már egy esztendővel ezelőtt lefoglaltam és így mi Assisiban lakhattunk. Megérkezésünk után egy órával érkezett meg a pápa követének Merry del Val bíborosnak a különvonata. A fellobogózt város szokatlanul élénk volt, a templomokban éjjel-nappal miséztek. A legimpozánsabb képet természetesen az este nyújtotta, amikor a hegyeken kigyultak az örömlámpák, a Porziuncula templom kupoláját olyan pazar módon világították ki, hogy az hatvan kilométeres körzetben is ellátott és a házak falából kiemelkedő vaskarokon fátylak fénye lobogott. A harangok folytonosan zúgtak, alkonyat előtt pedig a város piacán egy 150 tagú zenekar játszott régi himnuszokat.

— A nagytemplom pápai trónját feldisznítették, kiakasztották rá a pápai bullát és itt foglalt helyet Merry del Val bíboros. Az éfféli misét Orlici Alfonzo, a minoritarend generálisa mondotta és ő áldoztatta meg az aradiakat is. Az aradiak különben a diplomaták páholyában kaptak helyet. Legszébb élményeink közé tartozik a Don-templomban előadott Szent Ferenc oratorium, amelynek kétszáz szereplője volt. Meglátogattuk még Szent Ferenc szülőházát és azokat a helyeket amelyek Szent Ferencre emlékeztetnek és azután autóinkba ültünk, hogy a hat kilométerre levő vasútállomáshoz menjünk.

Kihallgatáson a pápánál.

— Rómába csütörtökön délután két órakor érkezünk meg, ahol Penescu vatikáni román követ nevében egy követségi tanácsos fogadott. Miután a követ levélben mentette ki magát nagy elfoglaltsága miatt, de délutánra dr. Monay Ferencet és engem meghívott magához. A követ rendkívül előzékeny volt és legmeszebbmenő segítségét ajánlotta fel. Zarándokcsapatunk tagjai az egyik pápai palotában kaptak szállást olyan fényes lakosztályokban, amiknek foghatók Aradon nincsenek. Az örök város nevezetességének megtekintése után kaptam a levelet lakásomra, amelyben Penescu értesített, hogy a pápa mikor fogad. A követ azután autón jött értünk és én Kayser Lajos kanonok és Monay dr. társaságában a vatikán bronzkapujához mentem, ahol a fogadásra vá-

ró zarándokok már felsorakoztak. Elöl a papok, mögöttük a férfiak és azután a nők, valamennyien feketében. Az alabárdos svájci testőrök sorfala között vonultunk be a Damasus-udvarba, megnéztük Rafael loggiáit, a sala ducalet és a vatikán többi érdekességét, majd a trónterembe vezettek bennünket, amelyben a pápa csak a legintimebb társaságát szokta fogadni, mert közvetlenül mellette van öszentsége dolgozószobája. — St'Elia és Migone titkos kamarások jelezték azután, hogy öszentsége közeledik.

Felvonultak az arany és ezüst vértetű nemesi testőrök s belépett öszentsége, aki kegyesen üdvözölte a térdelő társaságot és mindenkinek kézcsókra nyújtotta a kezét. Az érvakamban meglátta a szentévi kitüntetés parancsnoki keresztjét és ekkor engem kért fel, hogy mutassam be a jelenlevőket. Öszentsége kegyesen elbeszélgetett a hozzá közelellőkkel, áldást osztott, de beszédet ezuttal nem mondott, mert még mindig gyengélkedik. Megáldotta a rózsafüzereket, érmeiket és egyéb tárgyakat, majd a többi termekbe ment a többi zarándokokat fogadni, miután az aradiakat fogadta legelőnek. Ebéd után a katakombákat lá-

Felhosszabbították a parlamenti szünetet.

Királyi dekrétum november 14-ére halasztotta a parlament megnyitását. — Az őszi ülészak programja.

(Bucuresti, okt. 12.) A parlament őszi ülészakának október 15-én kellett volna megkezdődnie. A parlament megnyitását ma váratlanul egy hónappal elhalasztották. Az elnapolást kimondó királyi dekrétumot külön futárral küldötték a dunai kirándulásra időző Ferdinand királynak aláírás végett. A kurir tegnap este érkezett vissza és így az elnapolásról szóló dekrétum a holnapi hivatalos lapban meg is jelenik.

A rendelet nem tér ki az elnapolás okaira, hanem egyszerűen csak azt tartalmazza, hogy az uralkodó az alkotmány kilencvenedik szakaszában biztosított előjoga alapján, a parlamenti szünetet egy hónappal meghosszabbítja. Az őszi ülészak eszerint november 14-én fog megkezdődni és a parlament mindkét házát a szokásos formások között fogják újból megnyitni.

A Viitorul szerint az elhalasztás oka az, hogy a kormány még nem készült el a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatokkal és a jövő évi költségvetéssel.

Az Adeverul viszont azt hiszi, hogy Averescu tábornok be akarja várni a belpolitikai helyzet kikristályosodását, hogy ezután a kormányt megfelelőleg átalakítsa, még pedig a parlament megnyitása előtt.

Az őszi ülészakon elsősorban a következő törvényjavaslatok kerülnek tárgyalás alá:

A közigazgatási törvény módosítása; a CFR. és a posta reorganizálása; a sorozási törvény megváltoztatása. Ezután jön sorra a költségvetés és a lakástörvény módosítása.

Fokozatosan szüntetik meg a kisvasutat.

Boneu prefektus új vasutvonalat tervez Pécska és Nagylak között.

(Saját tudósítónktól). Aradváros közlekedésének régen vajdó kérdésé még mindig nem nyert megoldást és a megoldáshoz az sem jutott közelebb bennünket, hogy a kiküldött vezérfelügyelő a kisvasut üzemét a legrövidebb időn belül be akarta szüntetni. Munkatársunk ma beszélgetett Boneu Vazul vármegyei prefektussal, aki a közlekedés kérdésével

fogott meg, ahol Szilágyi Dózsa mondott gyönyörű beszédet a zarándokokhoz. Még néhány nevezetesség megtekintése után ismét vonatra ültünk, hogy haza induljunk.

Aradi zarándokok pápai kitüntetése.

— A pápai kihallgatás előtt nyújtották át kitüntetésünket. Én a legmagasabb szentévi kitüntetést kaptam, a „Bene merenti“ parancsnoki keresztjét. Kayser Lajos kanonok, dr. Monay Ferenc, Szilágyi M. Dózsa, dr. Lestyán Endre nagyváradi prépost és dr. Krauter Ferenc képviselő arany érdemkeresztet, dr. Gabriel József temesvári ügyvéd, dr. Waltner József püspöki titkár és Hajdu Ferenc székelyhidi esperes ezüst érdemkeresztet kaptak. Én a kitüntetésen kívül magammal hoztam egy Della Robbia emailkészítményt, amely a tizenhatodik század olasz művészetének igaz értéke. A színes emailkészítmény Mária ábrázolása és azt a katolikus Kulturház falába fogjuk befalaztatni. Az elmúlt éjszakán két órai késéssel érkezünk meg ugyanabban a kocsi-ban, amelyekben Aradról elindultunk és itt kellemes meglepetésképpen a zarándokokra várakozó hozzátartozók virággal fogadtak bennünket.

ros közügyeinek intézése felett, csak ennyiben gyakorolok befolyást a közlekedés megoldásának kérdésére is. A kisvasutat épen az én intervenciómra nem szüntette meg be a miniszteri kiküldött és annak forgalmát csak fokozatosan szüntetik meg, amilyen mértékben már modernebb közlekedési eszköz fog a közönség rendelkezésére állani.

— Az aradi közlekedés problémáján kívül még élénken foglalkoztat a Pécska és Nagylak közötti vasuti összeköttetés megoldása, létrehozása, mert ezzel bekapcsolhatjuk a forgalomba Sajtény, Szemlak, Tornya és Pereg községeket is, de egyben nyugat felé, külföldi relációban is fontos szerepe lenne az új vonalnak. Az érdekeltségekkel állandó érintkezésben vagyok a vasuti vonal kiépítését illetően, mely az építés megkezdésétől egy fél éven belül már meg is fog indulni.

Vizsgálat

a tanárverő diákok fővében Tizennyolc inzultáló diákot letartóztattak. — A német, ukrán és zsidó diákok helytelenítik az inzultust.

(Bucuresti, okt. 12.) Petrovici közoktatásiügyi miniszter kiküldötte Marinescu vezérfelügyelőt, hogy Csernovicban helyszíni vizsgálatot tartson. A vezérfelügyelő már elutazott Bukovinába, ahol meg fogja állapítani, miért inzultáltak tanáraikat az érettségi vizsgán megbukott diákok.

A támadó diákok közül tizennyolcat letartóztattak és az ügyészség fogházába szállították. Ebner képviselő titkárát szabadon engedték, mert kiderült, hogy nem ő biztatta fel a diákokat az inzultusokra. A német, ukrán és zsidó diákok képviselői kommunikét adtak ki, amelyben kijelentik, hogy helytelenítik a támadók eljárását.

Cenzurázzák a műkedvelőket

Minden előadásra kerülő szindarabot cenzurázni kell a határzónában.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városára ma rendelet érkezett, amely főleg a vidéki műkedvelőket érinti. A rendelet kimondja, hogy a határtól 30 kilométeres zónán belül továbbra is változatlanul fennmarad a cenzura. A rendelet kiemeli, hogy mivel a minisztérium tudomást szerzett arról, miszerint főleg a megyei falvakban rendezett műkedvelői előadások alkalmával, nem cenzuráztatják az előadandó szindarabokat, utasítja úgy a várost, mint a megyét a rendelet betartásának szigorú ellenőrzésére. — Minden előadandó szindarab a határzónán belül a megyei prefektúrán cenzurázandó és oszakis előzetesen lecenzurázott darabokat szabad előadni. A rendelet úgy az aradi, mint a megyei műkedvelőkre vonatkozik, mert a koncesszionált színház darabjai amugy is cenzurán esnek keresztül. A rendelet kimondja még, hogy amennyiben a darabok már más alkalomból cenzurázták, azt nem kell újból cenzura alá bocsátani.

kapcsolatban elterjedt hírekről a következőket mondta:

— A város közlekedési problémájának megoldása kizárólag a város vezetőségének hatáskörébe tartozik és hogy eddig még nem nyert megoldást, az egyedül a város ezelőtti vezetőségének hibája. Aradon a kormány exponense vagyok és min: ilyenek, kötelességem ellenőrzést gyakorolni a vá-

Képek a gyergyói magyar ünnepről.

Feketeruhás, komoly magyarok összeültek sorsukról tanácskozni. — Bethlen György gróf a régi remények új várományosa.

Csodálatos, hogy Gyergyószentmiklóst választotta épen a Magyar Párt harmadik országos nagygyűlésének színhelyéül. Kis város, messze a hegyek között, alig megközelíthető és mégis ezrek zarándokoltak oda ihletett, ünnepélyes arccal, hogy résztvegyenek a magyar zsinaton. Az elnökségnek az volt az álláspontja, hogy mivel homogén magyar nép a székely nép, nekünk végeket-helikeknek kötelességünk elzarándokolni a székely emporiumokhoz, szívbett-lélekben felkeresni a székely népet közös ügyeink megbeszélése céljából. Marosvásárhely és Gyergyószentmiklós között kellett választani, az előbbi Bernády, az utóbbit Görög Joachim szénásor ajánlotta és az elnökség Gyergyószentmiklós mellett döntött, hadd lássa az elhagyatott, saját sorsával küzdő székelység, hogy nem resteljük az időt és fáradságot, hogy felkeressük a székely testvért az ő testvéri házában.

A székely vendégszeretet.

Boldogok és büszkék voltak a gyergyóiak ezért a kitüntető figyelemért, testvérként fogadták a delegátusokat és a kis városka egész társadalma rangra, vállalásra és nemzetiiségre való tekintet nélkül lelkes örömmel fogadta a végek magyar vendégeit, akik száz kilométereket utazva jöttek el hozzájuk. Megkapó dolog volt, amint a vonatral érkező ünneplő, fekete ruhás, leginkább katolikus pap, kispap, vagy iparos delegátusokat olyan kitüntető figyelemmel fogadták s olyan megható gyöngédséggel bántak velük, mint vendégekkel szokás. Szép, figyelemre méltó epizód, hogy a gyergyói román társadalom is együtt ünnepelte a magyarokkal és a rendőrprefektus, ugyancsak a román esperes sietve ajánkozott magyar vendégek befogadására s ép olyan igazi vendégszeretettel látták el a hozzájuk szállt vidékieket, mintha ők is együtt éreznének a székelységgel a nagy ünnepen.

A nagygyűlés maga a komolyság és erő. Zsufolt padosrok, feszülten várakozó arcok, valami kis idegesség a levegőben, a sajtó egyrésze előzőleg nagyon megfélemlítette az embereket, pesszimizmista holmi pártszakadásról sutogtak. Annál ragyogóbb lett aztán a valóság — és ebben a nagygyűlésben csak ez az igazság — soha ilyen pregnánsan nem domborodott ki az összetartás érzete, mint épen azon a gyergyói nagygyűlésen, melynek lefolyása előtt legjobban aggodtak az aggodalmaskodók. Résztvevők, akik jelen voltak a Brassóban tartott emlékeztető nagygyűlésen is, mondják, hogy mennyivel méltóságosabb, bensőségesebb volt a gyergyói gyűlés, mert ezt nem zavarták meg az elfogultak, nem sodorták olyan kellemetlenségbe az elnökséget, mint az a bizonyos felszólaló, aki nem tartozott a Magyar Párthoz és talán nem is volt más célja, minthogy a román

sajtó egyrésze éveken keresztül elfogultán kommunistasággal vádolhatta a magyarság egyetemét.

Csángómagyarok üdvözlése.

Szinte történelmi jelentőségű epizódja volt ennek a nagygyűlésnek, hogy a bukovinai csángómagyarok és a bucaresti-i magyarok képviselői először vettek részt, mint valóságos delegátusok a romániai Országos Magyar Párt kongresszusán. Szem alig maradt szárazon, amidőn egy eddig ismeretlen, de kétségtelenül egyik legnagyobb szónoki sikert arató kiküldött, György Dénes kolozsvári lapkiadóhivatali tisztviselő felszólalására és üdvözlésére felállt egy egyszerű fekete ruhás magyar pap és megköszönte a bukovinai csángók nevében az üdvözlést és bejelentette, hogy az esztrák uralom alatt 150 éven keresztül meg tudták őrizni nyelvüket, vallásukat, viseletüket, meg kérte a párt vezetőséget, tegye lehetővé a számukra, hogy a jövő 150 esztendőben szintén megőrizhessék ezeket a kincseket.

E jelenet, ugyancsak a bucaresti magyarok üdvözlése és szereplése volt a leglélekemelőbb momentum. Amidőn a nagy felszólalások — dr. Knemmer, Willer és Török Ferenc — elhangzottak már s a megkönnyebbülés már kitört a résztvevőkben és örömmel látták, hogy valakinek volt pártszakadásról beszélni: természetesen mindenki a saját bajával próbált előjönni és szónokok raja ostromolta az elnökséget bejelentésekkel és legtöbbször olyan apró-oseprő pártügyben és más hasonlóképpen szóltak fel, amely bizony nem cartozott az egyetemes közönség elé. De a gyűlés liberális szellemében volt vezetve, mindenki fel-

szólalhatott, mindentki elpanaszolhatta a baját.

A jövő embere.

Ezek után a detail-szónokok után szinte megkönnyebbül mindenki, amidőn az elnökválasztásra került a sor. Addig Sándor József vezette az ülést, akit már mindenki ismert, de a nagygyűlés legjobban Bethlen György grófra volt kíváncsi, akinek ez volt ugyyszólván első szereplése, az igazi nagy nyilvánosságú magyar tömegek előtt. Hiszen Bethlen, Ugron lemondása után csak egy félvire vette át a párt vezetését. Tehát a nagytömegek előtt legalább személyileg kevésbé volt ismeretes. Midőn megjelent, mint megválasztott elnök, az őz Barabás kíséretében, egy pillanatra minden szem feléje fordult, az ő markáns, de mindamellett diplomaiikus és szerény megjelenéséből várta kiolvasni a jövő nagy emberét, a közös sors jobbrafordítóját. Komoly, póznélküli egyszerűség, nemes, frázismentes lélekből szóló szavak, igazi átérezése a hivatottságnak, jellemzők Bethlen fellépésére: és az elnöki székből elmondott beszédét. Mindig emlékezetes marad az a hatalmas ünneplés, amelyben része volt az új elnöknek, a régi remények új várományosának.

Vége a nagygyűlésnek, széjjel szélednek az emberek, nagyrésztük siet elutazni, hiszen némelyeknek napokig kell utazniok hazáig. Akik ottmaradtak, bankettal, a tosztok szokásos özőmével, cigány mellett ünnepezték ezt az emlékeztető nagygyűlést, amely a vasnál is erősebben kovácsolta össze az erdélyi magyar kisebbség egységét.

Dr. Weil Károly.

Kommunista rohamcsapatok Magyarországon.

Vass József riadója a bolsevik gondolat ellen. — Szenzációs beszédben leplezi le a kommunisták szervezkedését.

(Budapest, október 12.) Dr. Vass József népjóléti miniszter és miniszterelnökhelyettes a katolikus nagygyűlés keretében olyan feltűnést keltő beszédet mondott, amelynek a magyarországi politikában még messze kiható következményei lehetnek. A szociális bajokkal foglalkozott beszéde elején a miniszter és azt hangoztatta, hogy a bajokon segíteni lehet és segíteni kell s főleg a proletártömegeket kell emberhez méltó életlehetőségekhez juttatni. Ez az eszköz az egyetlen, amely megelégedett és kilengésektől mentes társadalmat teremthet.

A bolsevik gondolat volt beszéde magva, amely ellensége az egyéneknek, a közjónak és az államhatalomnak s amely még mindig fenyeget a nagy szenvedések után Magyarországon. Egészen biztos tudomása van — mondotta — csak a forrást nem nevezheti meg köteles díszkrécióból, hogy Moszkvában, Berlinben, sőt Bécsben is szakadatlan tanácskozások folynak arról, milyen módon lehetne Magyarországon a bolsevik forradalomnak az ugynevezett rohamcsapatokat megszervezni. Azt is

tudja, hogy ezek a rohamcsapatok egyik-másik helyen, Budapesten és künn a vidéken, már megvannak szervezve. Azt is tudja, hogy a bolsevik sejtrendszer szerint való propaganda épül tovább és aláaknázni próbálja a társadalmat.

Vass József dr. az esti lakomán mondotta el beszéde további részét, amelyben azt hangoztatta, hogy a legveszedelmesebb gondolat, amellyel jelenleg minden államformának meg kell küzdeni, a bolsevizmus gondolata, amely iparkodik a társadalom ugynevezett elhagyottjainak a széles rétegeihez férközni és lelkiüket megmérgezni, s így ezt a borzalmas nagy erőt a gyűlölet jegyében állítani és ezzel az óriási ékkel nekimenni a társadalomnak és az államrendnek. Prágában, Bécsben s Berlinben kommunista iskolákat létesítettek és ezek részére kommunista kátékat állítottak össze, amelyben kifejtik, hogy a mai államrendszereket teljesen el kell pusztítani, a municioraktárakat fel kell robbantani, a vasutakat alá kell aknázni, merényletet kell elkövetni minden nevezetes szemé-

lyiség ellen, a katonaságot és a tisztikart meg kell gyilkolni. Ez a tanítás valóban veszedelmes, de ugyanilyen veszedelmes a radikalizmus és a szociáldemokrácia tanítása is, mert például 1912-ben százezer munkás vonult fel Budapest uccáin és vezérek a kávéházak tükröablakaiból, biztos fedezékből dirigálták a felvonulást. És 1912-től 1918-ig így cselekedett a szociáldemokrácia, amely éppolyan ellensége az állami és társadalmi rendnek, mint a kommunisták.

Művészet.

Az aradi városi színház műsora. Szerda: Román előadás. Csütörtök: Muzsikus Ferkó, operett-ujdonság. (Bemutató-előadás: B. bérlet.) Péntek: Muzsikus Ferkó, operett. (C. bérlet. Szombaton délután fél négy órakor: Bob herceg, operett (ifjúsági előadás). Este: Muzsikus Ferkó operett. (Bérletszűnet).

* Muzsikus Ferkó. Ma már az egész városban élénk érdeklődéssel várják a Muzsikus Ferkót. Az utóbbi időben operett nem aratott olyan sikert, mint Zerkovitz Béla előadásokban és táncszámokban gazdag Muzsikus Ferkója. Külön érdekessége az előadásnak egy zenebetét, amelyet Gellért karnagy komponált. Az énekes együttes szorgalmasan és fokozott ambícióval készül a csütörtöki premierre, amely forrónak, lelkesnek, sikeresnek ígérkezik.

* Steiner Ferenc kamaranékes dalestélye nov. 26. Jegy Sándornál.

Charleston

Ismerkedés a táncok királyával.

Minden modern és mondain táncok királya: Charleston Őfelsége most már végérvényesen és hivatalosan betáncolta magát az aradi parkettre. Az aradi tánciskolák egymásután nyitják meg kapuit a Nagyur előtt és bókolkva, ünnepélyesen mutatják be Őfelségének tisztelegni óhajtó alattvalóit — a nővendégeket. A bájos Hartmann Annus tánciskolája ceremóniás fényvel szervizozza tanítványainak és az érdeklődők nagy tömegének a szezonhősét: a Charlestont.

Izgalmas jelenet volt: egy bu-bifejű, fiatal urileány, Eisenkovits Ella lépett a sima parkettre és a zene ütemére hajmeresztő produkciókat végzett lábfejjel, amelyet nagy erőfeszítéssel igyekezett kiforgatni eredeti formájából. Befelé görbített térdek, kifelé hajlított lábfejek, tipegés, forgás... és (azt hiszem ez a kunszt benne) mindehhez barátságosan mosolygós arcot kell vágni és a felsőtest minden szolidaritást megtagad az örületen handabandázó láb-szárakkal. Roppant mulatságos tánc, amely csak az alsó végtagokat veszi igénybe, a felsőtest akár szabadságra is mehetne... Annyi azonban bizonyos, hogy az új táncnak hatalmas szuggesztív ereje van: Még a garde-mamak is Charleston mozdulatokat végeztek a székek alatt. És amikor a gyönyörű lábú Hartmann Annus lépett a porondra, hogy bemutassa boszorkányos Charleston tudását, mindenki extázisba esett önkénytelenül utánózni próbálta a világhódító tánc groteszk mozdulatait. (s. p. 2.)

H I R E K.

Arva gyerekek...

Az állami tisztviselők nem tudják eltartani gyermekeiket. — Két szomorú irás az aradi főorvosi hivatalban.

(Saját tudósítónktól.) Két szomorú irás futott be ma délelőtt az aradi orvosi hivatalhoz. Két, néhány soros kérvény, amelynek beüüből kétségbeesetten sir ki a Nyomor hangja. A kérvényezőök állami robotosok, az egyik még mindig az, míg a másiknak már kiszívta energiáját az örökös taposómalom. S mindketten alázatosan előállanak tragikus kérésükkel:

Az egyik kérvény aláírója egy aradi mozdonyvezető, aki néhány sorban elmondja, hogy két gyermeke van és kis fizetéséből nem tud megfelelő nevelést, meleg otthonot biztosítani nekik. Egész nap az uccán kóborolnak és magukba szívják a város romlottságát, míg atyjuk százak életét tartja kezében a robogó mozdonyon. Kéri a várost, vegye fel két gyermekét az árvaházba, szívesen fizet értük 1000 lejt havonta, hiszen megéri neki az a tudat, hogy gyermekeit gondozzák s van otthonuk..

Még szomorúbb irás a másik, amelyet egy nyugdíjazott pénzügyi tisztviselő adott be. Ezten-dők hosszú során át görnyedt írászta felett, míg végül is tudóbajt kapott. Betegsége mind súlyosabbá vált s könnytelen volt nyugdíjba menni. A kicsiny nyugdíjából még maga sem tud megélni és tehetetlenül áll gyermekével, a kettőt nem bír eltartani. Kétségbeesetten könyörög tekintésük árvának gyermekét és vegyék fel az árvaházba.

Szomorú kortintet ez a két irás, amely mindemmel eklatánsabban festi le az állami tisztviselők mai helyzetét. A szegény, görnyedt nyugdíjas nem is tudja talán, milyen keserű igazságot rögzített le: az állami tisztviselők gyermekei ma tényleg árvák, mert hiszen küzködő atyjuk maga is mostohagyermeké annak a Molochnak, melynek feláldozza egész életét, energiáját, könnyét és mosolyát, hogy cserébe — árvaházba küldhesse gyermekét... (m. r.)

— Időprognózis. A Meteorológiai Intézet időprognózisa szerint változékony idő várható, eső azonban inkább csak délen lesz.

— Mária királyné tengerre szállt. Párisból jelentik: Mária királyné tegnap Cherbourgba érkezett és a Leviathan hajóra szállt, amely ma utra kelt Amerikába.

— Megalakult az új cseh kormány. Éjjel érkezett távirat szerint ma megalakult Prágában Svehla elnöke alatt az új kormány, amelynek két német tagja van.

— Goga több besszarábiai prefektust ki fog cserélni. Komoly és kormányhoz közelálló forrásból vett értesülés szerint Goga Octavian belügyminiszter besszarábiai utjának legközelebbi következménye az lesz, hogy ennek az országrésznek a közigazgatásában nagy személyi változások lesznek. Több prefektust kicserélnek és a clisenevi, valamint Ighinai községtanácsokat fel fogják oszlatni.

Vihar a porosz parlamentben.

Kommunista képviselők macskazenéje. — Elfogadták a Hohenzollernek végkielégítéséről szóló javaslatot.

(Berlin, október 12.) Az országgyűlés mai ülésének megnyitása-kor, amikor a Ház elvetette a kommunista összes javaslatait, a kommunista Képviselők rendkívül nagy lármába törtek ki. Hopker-Ashoff pénzügyminisztert, aki jelentést akart tenni a volt uralkodóházzal folytatott egyezkedési tárgyalásokról, a kommunisták lármával és szidalmakkal fogadták, úgy hogy nem tudott szóhoz jutni. Amikor 10 perc múlva ismét csend lett és a pénzügyminiszter

újra bele akart fogni beszédébe, a láрма újból kiújult. A nagy lármában egy kommunista képviselő vízzel öntött le egy nemzeti képviselőt, mire kizárták az ülésekről. A kommunisták és szociálisták között alig tudták megakadályozni a verekedést. A porosz országgyűlés főbizottsága ma este a kommunisták szavazatai ellenére elfogadta a Hohenzollernek vagyoni végkielégítéséről szóló törvényt. A szociáldemokraták nem szavaztak.

Szélhámoskodás Aradon.

Ujból az „amerikai tiszt.” — Játék a babonával. — A kilenc ismerős. — Mi a cél?

(Saját tudósítónktól.) Néhány hét óta ostobaságot és babonát terjesztő új járvány ütötte fel a fejét Aradon s valószínűleg ezzel egyidejűleg az ország többi városában is. Egy állítólagos amerikai tiszt nevében folyik ez az egyelőre még érthetetlen érdeklődést szolgáló szélhámosság, amely különösen babonára hajlamos emberek lelkében idéz elő kellemetlen izgalmakat. — Az „amerikai tiszt”, mint már az aradi lapok is megírták, egy körlevelet indított el, amely egy névjegyzéken kívül, a következő sorokat tartalmazza:

„Szerencse fel! Ezen névjegyzéket tovább küldöm, mint elődeim tették. E láncot egy magasrangú amerikai tiszt kezdte, aki hisz a mágiában és már több ízben meggyőződött annak végzetes hatalmáról. A láncnak ötször kell megkerülnie a földet és ezért célszerű külföldi ismerőseinkhez küldeni. Aki először megszakítja a láncot, szerencsétlen lesz. Engem megkerestek, hogy ezt a levelet a névjegyzékkel együtt kilencszer irjam le és 24 órán belül továbbítsam kilenc személynek, azon kéréssel, hogy hasonlóképpen cselekedjék. Azután várjon még

kilenc napig és nagy szerencse fogja érni. Megemlítést érdemel az a megfigyelés, hogy a szerencse tényleg belkövetkezett azoknál, akik a levelet továbbították, illetve szerencsétlenség érte azokat, akik a láncot megszakították. Sors hona nihil aliud.”

Eddig szól az álamerikai áltiszt láncszélhámossága, mely ha más érdekeket nem is szolgál, de arra jó, hogy a misztikum felé hajló, babonás emberek amugy is gyenge idegzetét megbolygassa. Lehet, hogy egyelőre tisztán ez a célja a „tiszt” urnak és talán később jön a másik misztikus irás, amelyben a megrémített emberek től anyagi előnyöket próbál kicsikarni és ha nem adnak: Isten őrizze őket — „kilenc napon belül szerencsétlenek lesznek.” Az ilyen és hasonló írásokat, minden világosan gondolkodó ember mosolyogva, vagy bosszankodva tépi össze és az áltiszt ur levelét eljuttatja oda, ahová való: a papirkosárba. Jó volna azért, ha az illetékes hatóságok is felfigyelnének és alapos vizsgálat tárgyává tennék, hogy ki az az „amerikai tiszt” aki egyelőre még csak az emberek idegeivel szélhámoskodik.

Az exdikátor tőzsdemanőverei.

Pangalos ellen család címen eljárás indult.

(Athén, okt. 12.) Az a bizottság, amelyet az új kormány Pangalos volt köztársasági elnök viselt dolgainak megvizsgálására küldött ki, kiderítette, hogy Pangalos és volt pénzügyminisztere Tandalisz, a tőzsdén manővereket folytattak és ezzel hatmillió drachma vagyont szereztek. — A hírek az volt, hogy hivatalos jelentést adtak ki az amerikai kölcsön sikeres lebonyolításáról.

— Averescu és Goga Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Averescu miniszterelnök jelenleg Turnseveriben, villájában tartózkodik, ahonnan holnap tér vissza a fővárosba azért, hogy a minisztertanácson elnököljön. Ma érkezik vissza a fővárosba besszarábiai körutjáról Goga Octavian belügyminiszter is.

— A pátriárka a Vörös Keresztért. Bucurestiből jelentik: Miron Christea pátriárka a lapokban felhívást bocsájtott ki, amelyben felhívja az ország polgárait, hogy a crucea rosu (vörös kereszt) jubileuma al-

megeelőleg azonban nagy tőzsdei kötésekbe eszközöltek.

A vizsgálóbizottság jelentésének alapján a Kondilisz-kormány jóváhagyta, hogy az ügyészség család címen megindítsa az eljárást Pangalos volt köztársasági elnök és egykori pénzügyminisztere ellen, arra azonban nem adott a kormány felhatalmazást, hogy az ügyészség gyilkosság címen is eljárást indítson Pangalos ellen a tömeges kivégzések miatt.

kalmából adakozzanak erre a nemes emberbaráti célra.

— Autókatasztrófa négy halottal. Bucurestiből jelentik: Tegnap délelőtt Hantinu és Baigoiu községek között felborult a Bragadiru család autója. A gépkocsi erős iramban haladt az országuton, amikor egy szembejövő autót ki akart kerülni és az árokba fordult. Bragadiru aszszony és egyik leánya súlyosan megsérültek. Az uriaszony másik leánya és férje, továbbá Mironescu egyetem tanár fia és a sofőr azonnal meghaltak.

— Lezuhant a harmadik emeletről. Budapestről táviratozzák: Schwirk Vilma 18 éves budapesti urileány ma délelőtt a Szabolcs-uccában levő harmademeleti lakásának ablakából, — valószínűleg pillanatnyi szédülés folytán, vagy mert lába a padlón mecsuszott — kizuhant. A szerencsétlen urileányt haldokolva szállították a kórházba.

— Körözölevél Fényes László ellen. Budapestről táviratozzák: Fényes Lászlónak ma kellett volna felnie a Schadt-tanács előtt nemzetgyalázás büntettségért. A tárgyaláson azonban Fényes László nem jelent meg és megállapították, hogy Bécsbe távozott, amiért körözö levelet adták ki ellene.

— Rabindranath Tagore Budapestre megy. Budapestről táviratozzák: Rabindranath Tagore, a világhírű hindu költő 17-én Budapestre érkezik. Tagore jelenleg Prágában időzik és ott beszélgetett egy újságíróval, akinek kijelentette, hogy sokat olvasott Budapestről és vágyik ezt a várost megismerni. Hallotta, hogy ebben a városban már minden rendben van és csak egy baj van, hogy sok az öngyilkosság s ennek a megszüntetésére — kellene valamit tenni.

Legnagyobb választék angol férfiszövetekben I. SCHUTZ-nál Arad.

— Jászai Mari naplója. Budapestről táviratozzák: Jászai Mari naplója a közeljövőben nyilvánosságra kerül. A napló sajtó alá rendezésével dr. Lehel István tanárt, egy jóbarátjának a fiát kérte fel végrendeletében. Lehel kijelentette, hogy a naplónak a nagynevű kortársakra vonatkozó kiméletlen részleteit kihagyják a nyilvánosság elé kerülő kiadásból. Az eredeti naplót egész terjedelmében a Nemzeti Múzeumnak hagyományozta az elhunyt művész.

— Tettentért zsebmetsző. Az aradi rendőrség ma az ügyészségre szállította Chisca Mihály 50 éves grivítai limonádéárust, akit tegnap délután tettentérték, amint egy aradi hölgy felöltőjének zsebeiben kotorászott. Chisca, amikor látta, hogy észrevették, szökést kísérelt meg, de a detektívek úzóba vették és elfogták. 2500 lejt találtak nála, amelyről azt mondotta, hogy a hölgy zsebéből lopta ki. Beutalták az ügyészségi fogdába.

Liliputti plüss újdonság 15 para alatt készült Kell és Krausz Árad

— Ellenőrzik a teherautók menetsebességét is. Az interimár bizottság mai ülésén szóba került az a körülmény, hogy az aradi teherautók hat-hét tonnával megrakodva 40—50 kilométeres sebességgel robognak végig az uccán és a házak szinte megre-megnek a súlyuk alatt. A nagy sebességgel robogó megrakott teherautók nagy mértékben rongálják a városi kövezetet is és ezért az interimár bizottság elhatározta, hogy átiratot intéz a rendőrséghez és kéri, hogy utasítsa az uccán álló rendőrszolgálatot a teherautók sebességének ellenőrzésére és rják fel azoknak az autóknak a számaint, amelyek az elő-irtnál gyorsabban haladnak.

— Kettős rablói-gyilkosság Varasdon. Varasdról jelentik: Titokzatos kettős gyilkosság foglalkoztatja a varasdi rendőrséget. — A Csakoveczi Első Gőzmalom elküldötte Varasdra Csakaturner Béla 24 éves pénzbeszedőjét egy nagyobb összeg inkasszállására. A pénzbeszedő nem tért vissza, mire a malom igazgatója gyanút fogott és értesítette a rendőrséget. A nyomozás megállapította, hogy a pénzbeszedő utoljára egy Löwinger nevű varasdi kereskedőnél volt. Felkeresték a kereskedő lakását és az udvar végén levő istállóban megtalálták a pénzbeszedőt összeszuszuzott fejjel. Löwinger pedig a ház padlásán felakasztva lették. A

kettős gyilkosság ügyében folyik a nyomozás.

A. Gagniere & Co. Ltd. London

világhírű férfiszövegek I. Schutz-nál kaphatók.

— Béreljen Kerpel könyvtárában.

— Orvosi hír. Dr. Werner Sándor urologus és bőrgyógyász külföldi tanulmányutjáról visszaérkezve, rendelését újból megkezdte Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 2. alatt. Kvarcényszerelés. Röntgenlaboratórium.

Könyv és zenéidőszaki Kereskedés

„Mit keresel itt anyuskám?”

Házassági tragikomédia egy debreceni szállodában.

Debrecenből jelentik: Szándékos emberölés kísérletének büntette miatt került a debreceni törvényszék elé Mészáros János volt vasutas, aki tavaly októberében a debreceni Kossuth-szállodában tartanérte feleségét egy budapesti kalauzzal, Somogyi Balázsszal. A vasutas revolvért rántott és a vád szerint feleségét le akarta löni, de a golyó nem talált.

A tárgyaláson Mészáros vallomásaiból valóságos tragikomédia bontakozott ki. A jámbor férj egy szép napon levelet talált felesége zsebében. A levélben egy Somogyi Balázs nevű budapesti kalauz azt írta feleségének, hogy nem kapott szabadságot és így találkaikat 30-ra kell halasztani. A levél elolvasása után a jelzett napon Mészáros sorra vette Debrecen szállodáit és a Kossuth-szálloda névjegyzékében meg is találta Somogyi nevét. Felment a szobához, kopogott és amikor megkérdezték ki van ott, kijelentette, hogy dektív. Egy negligensben levő férfi nyitott ajtót, akinek igazolványáról a Somogyi Balázs nevet olvasta le. Amikor körülnézett a szobában egy nő: látott. Kérdésére Somogyi azt mondta:

— A feleségem.

Ekkor a férj az ágyhoz ment, felment a nő arcát elrejtő takarót és a feleségét ismerte fel.

— Ez a nő nem a maga felesége — szölt — hanem az enyém.

Ekkor az asszonyhoz fordult s különös élelőbölcsességgel kérdezte:

— Mit keresel te itt, drága anyuskám? Gyere velem haza.

— Dehogyan megyek — felelte az asszony. — Hagyjál békében, itt akarom egy kicsit kipihenni magam.

A férj azt vallotta, hogy a válasza annyira kihozta sodrából, hogy revolvért rántott és öngyilkos akart lenni. Kijelentette, hogy nem akarta megölni feleségét, akit nagyon szeretett. Somogyi azt vallotta, hogy az asszony a revolver láttára kirohant a szobából, mire Mészáros utána löött, de nem talált. A tárgyalás vezető elnök kérdésére beismerte, hogy pénzt kapott az asszonytól s hogy most is állandóan találkoznak.

Elnök: Somogyi! Elveszi feleségül Mészárosnét?

A csábító: Még nem, de gondolok rá.

Elnök: Mészáros, válik magából feleségetől?

A férj: Igen, de még nem biztos, az a jövő titka.

A bíróság új tanúk kihallgatását rendelte el s a tárgyalást elnapolta.

A vőlegény borzalmas tragédiája.

Az ablak díszítése közben kiesett s felszuródott a vasrácsra.

(London, okt. 12). Déli tizenkét órára volt kitűzve a Szentlélek templomban Mr. Erick Chapelli 28 éves mérnök esküvője Miss Betty Willel, dr. Horace Will orvos leányával. — A násznép már együtt volt, a menyasszony és szülei szintén megjelentek, csak éppen a vőlegény hiányzott.

Erick Chapell az Elgin-Avenue-n épített magának s jövőbelijének egy gyönyörű villát. Ő maga dolgozta ki a terveket és az építést is ő vezette.

— Ez lesz a mi fészküünk — ismételtette számtalanszor — ennek tehát tökéletesnek kell lennie.

Mr. Erick Chapell az esküvő napján egy csomó virágot hozatott, a virágokat vázába helyezte és a vázákat a villa ablakaiba tette.

A mérnök még a mansard-ablakokat is virággal díszítette. Amikor ezzel a munkával foglalkozkodott, minden valószínűség szerint elvesztette egyensúlyát és le-

zuhant — még pedig oly szerencsétlenül, hogy az épület közvetlen közelében húzódó rácsos kerítésre esett. A rácsok lándzsához hasonló vaspálcákból voltak összerakva. Ezekre a lándzsákra zuhant a boldogtalan ember, háttal esett rájuk és a lándzsák a szó szoros értelmében keresztüliszúrták. Négy helyen furódtak be a testébe. A szerencsétlen, úgy látszik, azonnal meghalt, mert jajkiáltását nem hallották.

Mialatt ez a tragikus esemény lejátszódott, a templomban mind nyugtalanabbá vált a násznép. A menyasszony végül nem bírt türelmetlenségével, azt mondotta, hogy autóbá ül és elmegy megkeresni a vőlegényét.

A menyasszony makacszkodott, hogy nem bírja az idegességet és ha autóbá ül, nyugodtabb lesz. A menyasszony tehát autóbá ült. Vele mennek szülei, továbbá a vőlegény édesapja is. Ahogy a villa elé értek, éppen akkor szaladt ki a szobaleány onnan. A leány sikolt-

tozni kezdett:

— Ott... Ott... Ott...

És a kezével a kerítésre mutatott. A menyasszony pillantása

odavetődött és azonnal megtudta, hogy mi történt. Még csak nem is sikoltott, összeesett, mintha az élet illant volna el belőle.

Koldusinvázió az aradi korzón.

Az élet Lázárjai ellepik az uccákat és házakat. Intézményes megoldásra vár a koldusok elhelyezésének problémája.

(Saját tudósítónktól). Az aradi államrendőrséghez az utóbbi időben számos panasz érkezett a város területén veszedelmes mértékben elszaporodott koldusok tömege ellen. A koldusok elsősorban közbiztonsági szempontból jelentenek veszedelmet Aradon. Épkész-láb, erős emberek koldulás ürügye alatt házról-házra járnak és minden módon felhasználnak arra, hogy a kezük ügyében levő tárgyakat ellopják.

A másik kevésbé veszedelmes, de rendkívül kellemetlen fajta a koldusoknak, a korzók kéregetői. Maszatos gyermekek és rongyokba burkolt emberek lepik el a déli és esti korzókat és a legerőszakosabb módon szedik ki a sétálók zsebeiből a pénzt. A gyermekek beleragadnak a korzók ruhájába és addig nem bocsátják el, amíg ki nem nyílik a megzavart sétáló pénztárcája. A felnőttek pedig a legsötétebb balkáni szokásokra em-

lékeztető módon molesztálják a járókelőket. Csonka, beteg, bēna testrészeket tartják az emberek orra alá, s addig nyögnek, sírnak, míg meg nem kapják a maguk alamizsnáját.

Egy régebbi miniszteri rendelet már intézkedett ezeknek a szerencsétleneknek elhelyezéséről és egyidőben a rendőrség szigorúan végre is hajtotta a miniszter intézkedéseit; akkor eltűntek Arad uccáiról a koldusok. Az utóbbi időben a rendőrség beszüntette a koldusok elleni razziákat és erre ismét tömegesen lepték el a várost. A rendőrségnek érkezett feljelentésekre a prefektura elhatározta, hogy ismét erélyes eszközökkel védi meg a közönséget a szerencsétlen koldusok molesztálásaitól. Ez a módszer ugyan meg fogja szüntetni a pillanatnyi kellemetlenséget, de nem intézi el a kínos és szegyenletes kolduskérdést, a mely intézményes megoldásra vár.

Párbajok a levegőben.

Háborúság egy párisi táncosnő körül. — Modern romantika. Esküvő ezeröttszáz méter magasságban.

A világháború izgalmas légi párbajainak emlékét frissítette fel a minap a bonni repülőkatasztrófa, amikor léggömbre vadászó repülőgépek a léggömb helyett véletlenül egymásra lőttek. Még pedig olyan szerencsétlenül, hogy az egyik repülőgép nyomban tüzet fogott és lezuhant. A légi párbajok szomorú sorozata tehát, úgy látszik, nem zárult le a világháború befejezésével. Ha más formák és más körülmények közt is, de még mindig vissza-visszatérnek kísérő árnyai és elragadnak olykor egy-egy tragikus sorsú áldozatot a levegő béke-harcosai közül.

Franciaországban is kevésen múlt nemrégiben, hogy két szerelmes francia repülőtszest komoly légi párbajt nem vívott egymással élesre töltött géppuskákkal a felhők régióiban. A különös párbaj hátterében egy párisi táncosnő állott, aki az egyik pilótának meghitt barátinője volt, míg a másik elszerette tőle és megszökött vele.

Már a párbaj feltételeit is megállapították, amikor valamelyes indoklás alapján a dolog kikapott, úgy, hogy a hatóságok még idejekorán közbeléphettek.

Ha az illetékes tényezők bele nem avatkoznak, a két elkeseredett francia pilóta szerelmi története után mindenesetre szomorú pontot tehetett volna a gépfegyvergyógyó. Előfordult azonban egy másik eset is, ahol a légi harc a szerelmi történetnek éppen a kiinduló pontjául szolgált.

A történet a háború utolsó évében kezdődött, amikor az amerikai hadsereg nagy tömegekben vonult fel nyugaton a németek ellen. Hans von Binghamen német pilótát a levegőben megsebesítette John Wendell, az amerikai hadsereg tábori pilótája. A német repülőgép egy francia lövészárk közelében érte el a földet, ahonnan a

megsebesült pilótát eszméletlenül állapotban vitték be a legközelebbi hadikórházba. Hogy, hogy nem, az illető kórházban John Wendell is szolgálatot teljesített, mint vöröskeresztes ápolónő. A szerencsétlenül járt német pilóta Bertha Wendell gondozása alá került, akinek odaadó ápolása megmentette az életét.

A német tiszt — amint az ilyen romantikusan indult történeteknél rendesen történni szokott — az ápolónőjébe szerelmes lett: s amikor hazakerült a hadifogságból, leveleivel sürün felkereste Bertha kisasszonyt. A kezét is megkérte nemsokára s miután kedvező választ kapott, kiutazott érte Amerikába.

Az omahai oltár előtt egykori háborús ellenfele, John Wendell állott mellette tanuként a fehérvirágos násznagy pálcaival és mellette a francia becsületrenddel, melyet egy német repülőgéppel szemben tanúsított eredményes és bátor magatartásáért kapott..

A repüléssel kapcsolatban létrejött házasságok között arra is volt már eset, hogy maga az esküvői aktus fenn a levegőben, a repülőgép kabinjában zajlott le nagy ünnepléssel. Hamburgban szállottak fel a minap ilyen különös légiutasok a malmői légiexpresszre. A jegyospár ugyanis a fejébe vette, hogy a levegőben fogják egymásnak elmondani a holtmíg-lant-holtmíg-lant. Ezeröttszáz méter magasságban folyt le a nevezetes aktus, a repülőgép kabinjában felállított oltár előtt egy svéd lelkész és két tanú jelenlétében. Többen már nem is férhettek volna el a repülőgépben.

Nászüzeműsük nál nem voltak ennyire szélsőségesek. Megelégedtek a szárazföld hétköznapi egyszerűségével.

Az autonomia mellett tüntetnek a horvátok.

Botrányos jelenetek a zágrábi szaborban. — Cseh képviselők szimpatizálnak a tüntetőkkel.

(Belgrád, október 13.) A cseh vendégek fogadtatásánál feltűnést keltső tüntetés színhelye volt a zágrábi szabor épülete. A horvát nemzetgyűlés volt tagjai, akik ma is képviselők, élénk tüntetést rendeztek a jelenlegi állami berendezkedés ellen és azt hangoztatták, hogy ismét vissza kell állítani a horvátok autonómiáját. A cseh vendégek között levő szlovák képviselők a tüntetést rokonszenvvel fogadták. Radics István és a parasztpárt képviselői azonban meg sem jelentek a városházán rendezett banketten, sem pedig a vendégek tiszteletére rendezett különböző fogadtatásokon. A csehek szállása, az Esplanade-szálló előtt kisebb tüntetések voltak és a parasztpárt hívei élénken éltették a horvát szokolegyesületet.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Magyar bortermelők bajai.

A magyar kormány kölcsönt ad a szőlőbirtokosoknak. — Nem volt termés a Tokaj-Hegyalján.

(Budapest, október 12.) A szőlőbirtokosok nehéz helyzete már régebben foglalkoztatta a hivatalos köröket és a kormány részéről máris a legkomolyabb formában folynak a tárgyalások az iránt, hogy a szőlőbirtokosokon segítsenek. Elsősorban hosszulejárati kölcsönről van szó, amelyhez a pénzügyminiszter elvben már hozzájárult. A kölcsön körülbelül 150 milliárd korona lenne.

Ezenkívül tárgyalások folynak a borfogyasztási adó leszállítására, amelyre vonatkozólag a tavasszal törvényjavaslatot nyujta-

nak be. — Végül nagyarányú hivatalos propagandát akarnak kifejteni, hogy a magyar borokat a külföldi piacokon elhelyezhessék. A kormány ezért rövidesen Németországban, Dániában és Svájcban elárusítóhelyeket állít fel a magyar borok részére. A bortermelők helyzetét súlyosítja az a körülmény, hogy az ország nagyrésztében tönkrement a termés, a Gyöngyös, Tokaj és Tarcal vidékén alig szüreteltek. Az idei várható bortermést csupán 1.2 millió hektoliterre becsülik.

Zürichben 2.75, Párisban 18.30 a lej.

Helyi valutaárak. Október 12.) Pénz: Márka 44, dollár 186, angol font 880, francia frank 5.30, líra 7.30, cseh korona 5.30, magyar korona 390, dinár 3.15, schilling 25.50, svájci frank 35. Áru: Márka 45, dollár 188, angol font 900, francia frank 5.50, líra 7.50, cseh korona 5.50, magyar korona 380, dinár 3.25 schilling 26.50. **Kifizetések:** Berlin 44.65, Amsterdam 75.20, Newyork 186.75, London 909, Páris 5.50, Milanó 7.78, Prága 5.55, Budapest 380, Zágráb 3.32, Bécs 26.40, Zürich 36.20.

Zürichi tőzsdényitás. (Október 12.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.10, Newyork 517.62.50, London 2511, Páris 14.90, Milanó 21.30, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, **Bucuresti** 2.75, Varsó 58, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdézárlat. (Október 12.) Berlin 123.20, Amsterdam 207.10, Newyork 517.62.50, London 2511.20, Páris 14.87.50, Milanó 20.95, Prága 15.32.50, Budapest 72.50, Belgrád 9.15, **Bucuresti** 2.75, Varsó 58, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Október

12.) **Kifizetések:** Páris 5.40, Berlin 44.50, London 902, Newyork 185, Milanó 7.70, Zürich 36, Bécs 26, Prága 5.50, Budapest 26. — **Valuták:** Napoleon 800, márka 45, leva 1.38, török líra 1.05, angol font 920, francia frank 5.90, svájci frank 38, líra 7.60, drachma 2.35, dinár 3.40, dollár 189, lengyel zloty 22, schilling 28, magyar korona 27.50, cseh korona 5.75.

— **Az ezüstérmék új ára.** Ezévi október hó 11-től kezdve visszavonásig az 1 és 2 koronás ezüstérmék bruttó kilogrammjáért 1,020.500 papirkoronát, az 1 forintos és 5 koronás ezüstérmék bruttó kilogrammjáért 1,100.000 papirkoronát fizet. A fenti érmék darabonkénti vásárlásánál ugyan csak 1926. évi október 11-től kezdve visszavonásig a Magyar Nemzeti Bank főintézete és vidéki fiókjai, valamint a Nemzeti Bank által megbízott bankmellékhelyek a következő összegeket fizetik: 1 koronás ezüst érméért darabonként 5000 koronát, 2 koronás ezüstérméért darabonként 10.000 koronát, 1 forintos ezüstérméért darabonként 13.200 és az 5 koronás ezüstérméért darabonként 26.000 papirkoronát fizet.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judetului.

A szovjet válságos napjai.

Véres polgárháboru készül Oroszországban. — Troczkijek letartóztatását követelik.

(London, okt. 12.) A Daily Mail jelentése szerint Oroszországban a helyzet nagyon súlyossá vált, a nyugtalanság egyre nő és a szituáció arra mutat, hogy Oroszország nem tudja elkerülni a véres polgárháborút.

Az ellenzék különösen erős Kronstadtnban, Ukrajnában és Moszkvában. A kormány hívei azt követelik,

hogy Troczkijt, Zinovjevot és Raðeket azonnal tartóztassák le. A kormány bizik abban, hogy negyvennyolc óra alatt el tudja nyomni az ellenzék agitációját.

Hír szerint Troczkijt és Zinovjevot Szibériába fogja a kormány deportálni. Az utóbbi napokban négy-száz ellenzéki kommunistát tartóztattak le.

Rádó-műsor.

Szerda, október 13. Bécs—Graz 16.15. Hangverseny. — 20.05. Fuvós kamarastély. — Zágráb. 20.45. Dal és ária estély. — Breslau. 16.30. Keringő-délután. — 20.30. Zenekari hangverseny. — Róma. 17.30. Jazz-band. — 21.15. Gilbert „Ártatl. Zsuzsi” előadása. — Budapest. 9.30, 12. 15. Hírek és közgazdaság. — 16. Gyermekmesék. — 17.02. Csury János előadása: Berlin levelek. — 17.45. A Királyszínház zenekara operatrézleteket ad elő. — 19. Czákó Pál, Teleky Sándor és Papp Mária Farkas Imre szerzeményeit adják elő. — 20.30. Albertina Ferrari hegedűművész, Kósa György zongoraművész és dr. Orbán György szavalóművész estélye. — 22.15. Hangverseny.

Mindenkit érhet baleset.

Biztosítsa magát vörös orr, forradalom, viszér, szerelmi csalódás és ikrek ellen!

(London, okt. 12.) A londoni Lloyd biztosítótársaság a legutóbbi időben olyan biztosításokat kötött, amelyek nemesak a biztosítótársaságok történetében páratlanok, de óriási szenzációt, sőt: mosolyt is keltenek. Pedig komoly üzletek. Legalább is ezeknek bizonyultak.

A biztosítótársaság alábbi érdekes hírdetése világos vet a biztosítási üzlet eddig még ismeretlen ágazataira: „Ha valaki attól fél, hogy negyven éves korára megkopaszodik, ha egy nő attól tart, hogy élen vörös lesz az orra, vagy ha egy fiatal párnak ikreket ígér a gölya, akkor bizalommal forduljanak a londoni Lloyd biztosítótársasághoz”. A legnagyobb üzleteket a La Manche-csatorna átúszóival kötötte. Még fogadásokat is kötöttek a biztosítónál és így Gertrud Ederét 7:1 arányban fogadták meg.

A biztosítás természetesen drágább itt, mint bármelyik más biztosítónál. Biztosítást kötnek azonban a különböző forradalmakkal kapcsolatban is és itt elsősorban Mexikó jön számításba.

Biztosítás kötnek viszér ellen, különösen színészekkel és táncosnókkal, akiknél ez fontos kérdés. Hatalmas összegeket fizetnek ki egy ismert színésznek, kinek az orra vörös színt kapott. Biztosítást kötnek a rossz idő ellen is kiránduló társaságokkal és vendég-lósókkal, ami ugyancsak jó üzlet.

Butorvásárlók figyelmébe!

Felhívom az íglen tisztelt butorvásárlók figyelmét mielőtt bevásárlást eszközölnének, keressék fel

BRUCKNER LIPOT Arad,

Str. Ghiba Birta 16. szám alatti butorgyárt és raktárát, hol mindenféle sajt készítményt butorokat a legjobb kivitelben, legújanyosabbban és kedvező feltételek mellett vásárolhat.

A C. F. R. összes vonatain 45% szállítási kedvezmény! 18763
Egyedüli cégtulajdonos: VAINA ADOLF.

nek bizonyult. Egy angol lord 10 ezer fontra biztosította magát arra az esetre, ha a barátja egy éven belül elhagyja. Ezek szerint valószínű, hogy nemsokára az építkezésekről lezuhánótéglák és a szerelmi csalódások ellen is biztosítani fognak.

SPORT.

○ **A Camarasescu kupamérkőzés újabb eredményei.** Jelentettük, hogy a Hellas versenyzői a kupamérkőzések során az elődöntőben a Doherty Club reprezentánsait legyőzve a döntőbe jutottak, melyet az eddigi védővel, a bucaresti-i Tennis Club Romannal játszanak le. A döntőmérkőzések tegnap kezdődtek meg és az eddigi eredmények a következők: Luppú dr.—Papaná 6:3, 6:1, 6:1. San Gallj—Dörner 6:2, 6:3, 6:8, 7:5.

MOZI.

xx **Rodolpho Valentino temetése.** A nagy filmstar utolsó útjáról készült filmfelvétel teljes egészében tükörzi vissza azt a nagy részvétet, a mellyel az amerikaiak körülfozták Rodolpho Valentino ravatalát. A Burnai templom előtt szorongó néparadat, a virágokkal díszített ravatal és a teljes számban kivonult Hollywoodi filmstarok felvonulása emelkedik ki az impozáns felvételtől, amely már megérkezett Erdélybe.

xx **„Selyemfiu” bemutató ma szerdán az aradi Apollóban.** A nagyszerű milliőben lejátszó cselekmény kitünő ötletekkel van fűszerezve, a főszereplő Richard Dix pompásan játsza meg a megtisztult lelkű ember szerepét. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

x **„Ő és az anyósa” ma szerdán utoljára az aradi Urániában.** Harold Lloyd a kiváló filmkomikus zsánerfilmje állandóan zsufolt nézőtér előtt kerül vetítésre. A frappáns ötletek egész sorozatát veszi igénybe, hogy anyósát küldözze házából. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **Az Uránia esütörtöktől mutatja be a Riporterek királya című vigjátékot Johnny Hivas-el a főszerepben.**

SELYEMFIU

nagyszabású dráma. Főszerepben

Richard Dix.

Bemutatója ma

az aradi Apollóban

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

„Ő” és az anyósa

a szezon legsikerültebb vigjátéka ma utoljára

az aradi Urániában

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

Üzletáthelyezés miatt feltűnő olcsó árak, varrógépek, kerékpárok és alkatrészekben. IOAN SAIBURA Arad, Str. Marasesti (Nessuth-uca) 6. sz.

APRO HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját sorok szerint számítjuk. — Minden sor Aradon átlagosan 4 lej — bud. vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt soroknál alábbvalóan kell jelölni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 azelőtt hőkörnap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetés kiadását megelőzően meg kell adni a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyet tartalmazó lapra érkező másként nem kerülhet, azt minden egyes esetben megváltoztassa. Illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefonon is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

EGY fiatal szőke leány jólelkű fiatal ember állandó barátságát keresi, aki őt anyagilag támogatná. Leveleket „Boj dozag” jellegre kér az Aradi Közlöny kiadójába. 6236

Alkalmazás.

MINDENES főzőnőt azonnal felveszek. Arad, Str. Ioan Calvin 6. földszint jobbra. 6223

PERFEKT szakácsné kerestetik Arad, Str. Closca (Szent László-uca) No. 12., I. emelet. 6226

TISZTESSÉGES mindenkes főzőnőt keresek szobaleány mellé. Arad, Calea Radnei 45-47. 6232

SZOLID, intelligens kiszolgáló leány felvétetik Ferencvárosi bodegában. 6235

KIFUTÓ FIU nappalra jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Lakás.

CSAKIS belvárosban keresek azonnalra csinosan burorozott két szobát, lehetőleg fürdőszobával, Barbieri mérnök, Industria Aeronautica Romana S. A. (volt Astra-Motorgyár.) 6238

Vétel és eladás.

MAGÁNJÁRÓ cséplőgarnitúra 6 HP. Máv olcsón eladó. Arad, Str. Turnului 3. (Loyarda.) 6176

FERFI TÉLIKABATOK, bőrbekécs és bunda, férfi öltöny, női kabátok, gyári és perzsaaszonygek, Schmielt premier írógép, diktáfon, fényképezőgép, hegedű, cselló, cimbalom, komplett háló, ebédlő, uri szoba, szalonberendezések, könyvszekrény, női íróasztal, szekrény, vitrin, asztalok, égyak, kredenc, trümfő, íróasztal, nagy selyomkendő, márvány íróasztalgarnitúra, paraván, klub garnitúra, pilósh asztal és ascheslon terítők, álló villanylámpák, órák, teás servisek, Singer Central gép, gyermekkoscsik, bőrfotelok, festmények, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em, jobb. 1000

HASZNÁLT üres ládák bármily mennyiségben megvételnek. Szabó Albert üvegüzlet Arad. 6224

KÉT sarokkönyvszekrény, konyhakredenc és asztal, lőszormatrac, képrámák eladók. Arad, Str. M. Nicoara 17. 6230

KISEBB nagyobb tételben préselt széna eladó Szabó Lászlónál, Cristurul-Secu-esc. Jud. Odeheteu. 6221

JÓKARBAN levő nagy Singer varrógép eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6237

SZENAPREST használtat de jókARBAN levőt megvételre keres Reich B. Károly fia cég Arad, Eml. Regina Maria 15. 10384

KARIKAHAJÓS nagy Singer varrógép eladó. Arad, Papa Stefan oel Mureş. 6239

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, kom plett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhane-műt, egyes butoradarabokat stb. bizo-mányba veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóné. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em, jobb. 1000

SZÁRAZ anyagból készült biliárd dákok nagy választékban kapható Czeller és Szathmáry cégnél Arad, Str. T. Clontea (Pöstenberg Ernő-u.) 15. 6229

A VEGYKIVÁRTÁS a „Salon Artis-tique”-ben Fischer Elíz palota megkezdődött. Butorok, porcellánok, festmé-nyek, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek el-adásra. 2108

MACULATURA PAPER 5 bigros osoma-gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 500

Üzletek.

EGY borpince kiadó. Arad, Str. Gozsdu (Szt. István-u.) 7-9. 6228

Muzsaj József
Arad, színházzal szemben.
Őszi árjegyzék:
Férfi öltöny tiszta gyapjú ... Lej 950—
Férfi öltöny divat színekben ... „ 2650—
Sötét kék és fe-kele öltöny ... „ 2850—
Őszi felöltő ... „ 1950—
Ujster double ... „ 2850—
Ujster angol ... „ 3450—
F. egój raglán ... „ 2200—
Gummi kabát ... „ 960—
Bőrkabátok min-den színben ... „ 4600—
Mérték szerinti szabóság.
Nagy posztó raktár.

Gazdálkodásra alkalmas
külvárosi kisebbszerű sarok magánház átvehető 3 szobás lakással, udvar, kerttel, 210 ezer lejért eladó. 175 ezer lejjel átvehető.
Uranyl iroda Arad, főpostával szemben.

Traktorképviselő!
Világhírű RUMELY „OIL-PULL” traktorok vezérképviselője a romániai üzlet lebonyolítására oly anyagiilag és erkölcsileg kifogástalan képviselőket keres,
kik megfelelő jó összeköttetésekkel és agilitással ezen legelső helyen álló traktorok terjesztését kiterjedt mérvben garantálják.
Írásbeli ajánlatokat kér ezen traktorok vezérképviselője: Mezőgazdasági és Ipari Gépkereskedelmi r. t. Bpest, V., Balaton-u. 12.

Női harisnya 80 lejtől 88 lejtől! Selyem hár 75-82-100 és 115 lejtől! „Nixe”, „Lizette”, „Herkules”, „Maga” és egyéb márkás harisnyák 185 lejtől! Férfi és gyermek harisnyák. Kesztyűk 45 lejtől! Bőrkesztyűk 250 lejtől! Készlet mellények, szveterék, szalok stb. Rövidáruk legolcsóbb beszerzési forrása!

Nagy famegtakarítás szabada-lalma-zott „ZSIGUCZI”-fele kályhák-nál!
Számos elismerő levél bizonyítja a jóságát és 50 százalék tüzelő anyag megtakarítását. — A kályhák megtekinthetők a készítő lakatos, varrógép- és kerékpárüzletében Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béla-tér) 27.

BENZIN
AUTOOLAJ
PETROLEUMTERMÉKEK
minőségű ásvány- és növényolaj
KITT
TOVOTTE
KOCSEKNOCS
kapható:
Clajpar R.-T.-nál
Arad, Calea Aurel Vlaicu 133-155. sz.
Telefon 135. 16787
Rendeléseket felvesz:
Kornis Testvérek Arad,
Bulevardul Regina Maria 13.
Telefon 90. és 501.

152 kat. hold prima bánáti **uri birtok**
8 szobás kastélyval, gazdatisztli és eselődakásokkal, mindenféle szük-séges melléképületekkel, élő és holt felszereléssel, olcsón eladó.
Meghívott: Györfly „Mures” Irodája Arad, Strada Unirei (Fábián Gábor-uca) 15260

La Pózsaburgonya
étkezési célra franco minden Arad- és Hunyadmegyei, vala-mint Bánáti állomásra 6158
100 kgr. Lej 250 —
Gabonakereskedelmi Társaság
Timisoara, Belváros, Hunyadi-u. 8.
Telefon: 22-94. Sürgönycim: „Gabona”

G. 10682-4-1925.
PUBLICATIONE DE LICITATIE
Pe baza decisiului Judecatoria Mixta Arad, No. de mai sus 5 perini, 2 dune, 2 poneava, 2 scaune cu spate, 2 perdele si alte obiect preiuita in suma de 7660 lei, cuprins in favorul Firmei Magazia „Podgoria” Textile contra pentru suma de 1875 lei, capital, restante si speșeie sta-bilita până in prezent, se vor vinde la licitatie publica in Arad, Str. Fabriciei No. 69, in ziua de 13. Octomvrie 1926. la orele 4 conf. art. de lege LX. §-lui 107, si 108, din anul 1881. al legei execu-tionala.
Arad, la 21. Septembrie 1926.
6234 Set portărel.

Nagyobb
kifutó fiu
éjjelre és nappalra
jó fizetéssel azonnal fel-vétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Bogyó A.
Arad,
Strada Eminescu 13.

LINOLEUM
Leopold Haas
Legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességi áruház.
Főlerakat: 5183
TIHIȘOARA, LLOYD-SOR.
Telefon 10-31.
Lerakatok:
CLUJ, ORADEA-MARE.
Kivételes ajánlat:
Viaszosvászon:
Békeminőség, remek min-tákkal 78 cm. széles... L. 95—
100 „ „ „ „ 120—
115 „ „ „ „ 140—
Bőrvászon:
Képzőanyagok, könyvkötők, kocs- és autógyártók részére nagy választék-ban, 120 cm. széles ... 98—
Linoleum:
Perzsa és parkett minták
70 cm. széles ... 140—
90 „ „ „ „ 195—
Padlóbevonásra parkett, perzsa és egyszínű 200, 250 és 300 cm. szé-les, négyzetmétere ... 230—
Szőnyegek:
futó, nehéz minőség
70 cm. széles ... 85—
90 „ „ „ „ 130—
ágyelő „ „ „ „ 200—
Ebedlő szőnyegek
200x300 cm. ... 1600—
„Karamani” ottomán ta-karók ... 1100—
Kókusz futók ... 185—
Gummiköpenyek:
férfi és női,
legjobb minőség ... 950—
Temesvárt a cégnek csu-pán fenti lerakata van, egyéb fiókja nincsen.

Magyar, német, román
levelező,
a könyvelésben jártas, bármely állást vállal.
Több éves bankpraxissal rendel-kezik. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetőjébe Arad, „Munkaerő” jellegre. 10384

Ne kátva-végyélje el holmiját!
Sokkal jobb árat kap érte, ha az „Aradi Közlöny” apróhirdetése között kínálja eladásra
Telefon: 151.